

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

04 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

președinte – Petru Ursache,

judcători – Ghenadie Nicolaev, Petru Moraru

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul Aurelia Mîrzîncu în interesele inculpatului Ion Goncearuc și de inculpat prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Bălți din 30 noiembrie 2010 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui,

Goncearuc Ion Nicolae, născut la 15 aprilie 1949, originar din s. Nadrecinoe, r-nul Tarutino regiunea Odesa și domiciliat în mun. Bălți, bul. Larisa, nr. 8, ap. 45,

Datele referitoare la termenul de examinare al cauzei:

1. 06.05.2010-30.11.2010 (prima instanță);

2. 23.12.2010-21.03.2011; 26.03.2012-23.04.2015 (instanța de apel);

3. 09.12.2011-21.02.2012; 31.07.2015-04.11.2015 (instanța de recurs).

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei mun. Bălți din 30 noiembrie 2010, Goncearuc Ion a fost condamnat în baza art. 326 alin. (1) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 (doi) ani în baza art. 90 Cod penal.

Conform art. 65 alin. (3) Cod penal, lui Goncearuc Ion i-a fost stabilită pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a exercita profesia de avocat pe un termen de 5 ani.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, Goncearuc Ion, activînd în calitate de avocat al Biroului Asociați de Avocați Bălți, în baza licenței pentru exercitarea profesiei de avocat seria A nr. 0171, eliberată la 12.11.2001 de către Ministerul Justiției al RM, în procesul apărării intereselor cet. Stanco V. pe cauza penală ce se afla în proces de examinare la Judecătoria mun. Bălți, folosind intenționat situația de serviciu, în interes material și prin extorcare, începînd cu luna ianuarie 2009 susținînd că are influență asupra unui judecător și procuror din mun. Bălți implicați la examinarea cazului, în scopul de a-i determina pe ultimii la stabilirea prin sentință a unei pedepse non-privative de libertate în privința inculpatului Stanco V., a pretins de la ultimul bani în sumă de 1.000 Euro, sumă pe care a primit-o personal pentru sine de la cet. Stanco V. la 10.03.2009, aproximativ la ora 08:45 pe str. Moscovei, mun. Bălți, nemijlocit în apropierea Școlii de Meserie nr.7 și Camerei Înregistrării de Stat Bălți, care, conform cursului valutar oficial stabilit de BNM, constituia suma de 13.515,5 lei, fiind imediat

reținut de către colaboratorii Direcției Generale Teritoriale Nord a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupție a Republicii Moldova.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpat, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În motivarea cerințelor sale inculpatul a indicat că:

- instanța de fond ilegal a aplicat în privința lui prevederile art. 65 Cod penal, fără a ține cont că dînsul este participant la război, invalid de gradul I, astfel indicînd că în cauză erau prezente circumstanțe atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal;

- instanța de fond urma să țină cont și de acțiunile imorale ale lui Stanco V. și să-i admită demersul referitor la audierea repetată a acestuia;

- ordonanța de pornire a urmăririi penale era ilegală, însă n-a avut posibilitatea de a o contesta deoarece nu i s-a înmănat actul respectiv;

- lipseau probe ce ar confirma precum că bancnotele de euro constituiau mijloace bănești, adică lipsește concluzia unui specialist în domeniu, or specialistul DGT CCCEC Lupu V. nu are cunoștințe speciale pentru aplicarea mijloacelor tehnice;

- ordonanța de punere sub învinuire din 12.03.2009 i s-a adus la cunoștință în lipsa apărătorului, astfel indicînd că pe tot parcursul urmăririi penale i-au fost încălcate drepturile prevăzute de art. 66 Cod de procedură penală, precum și prevederile art. art. 25, 26 din Constituția RM.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 martie 2011, apelul declarat a fost respins ca nefondat, fiind menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că instanța de fond a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar tuturor în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în fapta incriminată.

La fel, instanța de apel a concluzionat că nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivala cu achitarea lui, deoarece probele prezentate în sprijinul învinuirii au probat vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii reținute în sarcina lui.

Instanța de fond corect a apreciat declarațiile martorului Stanco V. ca fiind veridice și care coroborau cu restul probelor, ultimul descriind cu lux de amănunte circumstanțele în care a avut loc extorcarea de bani. Aceste circumstanțe, care detaliat au fost expuse în sentință, indicau la faptul că cele relatate de martorul Stanco V. au fost adevărate, iar temeuri de a pune la îndoială declarațiile acestui martor nu s-au stabilit, ele fiind dobîndite cu respectarea normelor procesual-penale de interogare prevăzute de art. art. 105, 109, 111, 369-370 Cod de procedură penală, martorul fiind interogat sub jurământ și fiind avertizat pentru răspunderea penală conform prevederilor art. 312-313 Cod penal.

Declarațiile martorului Stanco V. s-au confirmat și prin denunțul lui din 27.02.2009, care în comun cu conținutul înregistrărilor audio, recunoscute ca corp delict, au și servit drept temei pentru pornirea urmăririi penale la 28.02.2009 împotriva lui Gonciaruc I., iar înregistrările audio au fost autorizate prin încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei mun. Bălți din 28.02.2011.

La baza sentinței de condamnare întemeiat au fost puse și probele scrise administrate pe caz, care au fost amplu analizate de instanța de fond și care în ansamblul lor au confirmat vinovăția inculpatului.

Astfel, careva temeuri de a pune la îndoială legalitatea probelor prezentate de organul de urmărire penală și administrate de către instanța de fond nu s-au constatat și fiind ca elemente de fapt dobândite în modul stabilit și cu respectarea prevederilor Codului de procedură penală, just au fost admise în calitate de probe.

S-a apreciat ca neîntemeiată afirmația apelantului, precum că lipsesc probe care ar confirma faptul că bancnotele de Euro sunt mijloace bănești.

În acest aspect s-a indicat că potrivit procesului-verbal din 05.03.2009 cele 10 bancnote de Euro au fost marcate în scopul documentării faptului extorcării, examinate, recunoscute și atașate la dosar ca fiind drept mijloace de probă.

Expertiza judiciară fizico-chimică din 17.03.2009 a constatat că, pe bancnotele ridicate și prezentate spre examinare este inscripția specială cu conținutul "MITA CCCEC", pe bancnotele prezentate spre examinare, pe fragmentele de vată cu care au fost prelucrate mâinile inculpatului erau depuneri de substanță specială, precum și substanța specială cu care au fost prelucrate bancnotele este identică cu substanța specială de pe fragmentele de vată cu care au fost prelucrate mâinile inculpatului.

A fost apreciată ca neîntemeiată și afirmația invocată de apelant referitor la faptul că specialistul DGT CCCEC Lupu V. nu avea cunoștințe speciale pentru aplicarea mijloacelor speciale.

Astfel s-a indicat că asigurarea tehnică a interceptării și înregistrării comunicărilor în cauza penală respectivă a fost efectuată de către specialistul DGT Nord a CCCEC Lupu V., care a fost avertizat de răspunderea penală conform art. 178, 315 Cod de procedură penală, totodată specialistului i-au fost explicate prevederile art. 87 Cod de procedură penală.

Ulterior înregistrările audio au fost ridicate și examinate de către procuror, ofițerul de urmărire penală și specialist, cu respectarea normelor procesual-penale, unde suplimentar, cunoscând răspunderea penală, s-a confirmat veridicitatea conținutului înscris, inclusiv locul unde s-au desfășurat dialogurile și individualizarea vocilor persoanelor care au participat la dialoguri. Astfel veridicitatea conținutului înregistrărilor a fost confirmată și această probă legal administrată, care corobora cu restul probelor prezente pe cauză și administrate de către instanța de fond, ca fiind veridice, just a fost pusă la baza sentinței de condamnare.

Instanța de apel, a mai indicat că nu putea fi reținut și argumentul invocat în apel referitor la faptul, că inculpatului i-au fost încălcate drepturile prevăzute de art. 66 Cod de procedură penală, în special dreptul la apărare, deoarece la reținerea lui, acesta a fost asistat de apărătorul Maxim L., fapt ce se confirmă prin mandatul din 10.03.2009 (f.d. 106 vol. 1) și, în prezența apărătorului i s-au adus la cunoștință drepturile și obligațiunile lui, a fost audiat în calitate de bănuț, i s-a comunicat despre dispunerea expertizei fizico-chimice și rezultatele expertizei, precum și ordonanța de punere sub învinuire din 12.03.2009 i s-a adus la cunoștință la 17.03.2009 în prezența apărătorului Revenco E., iar careva obiecții în acest aspect n-au parvenit de la inculpat atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de fond, unde acesta a refuzat de serviciile apărătorului și s-a apărat personal.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către inculpat, care, întemeindu-se pe prevederile art. 427 alin (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea încheierilor Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23.02.2011 privind aplicarea în privința lui a amenzii judiciare în valoare de 25 unități convenționale ce constituie 500 lei și din 04.03.2011 privind dispunerea aducerii silită a inculpatului, precum și casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 martie 2011 cu rejudecarea cauzei.

În susținerea recursului declarat, inculpatul a invocat următoarele motive:

- hotărârile instanțelor de fond și apel nu corespundeau prevederilor art. 389 alin. (2) Cod de procedură penală, deoarece au fost bazate pe presupuneri și în mod exclusiv numai pe declarațiile martorului V. Stanco din 02.03.2009, 05.03.2009, 10.03.2009 făcute pe parcursul urmăririi penale și a declarațiilor acestuia din 30.06.2010 date în ședința de judecată, care erau contradictorii;

- în instanța de apel i-a fost încălcat dreptul la apărare consfințit de art. 25, 26 al Constituției RM și art. 5, 6 din Convenția Europeană;

- imediat după reținere la 10.03.2009 de la ora 8⁴⁵ până la ora 11⁴⁰ au fost efectuate acțiuni de procedură penală fără participarea apărătorului;

- instanțele de fond și apel i-au respins neîntemeiat demersurile privind audierea specialistului criminalist al DGT CCCEC „Nord” Bălți V. Lupu și efectuarea expertizei pentru a constata dacă vocile înregistrată cu mijloace tehnice de înregistrare audio efectuate de ultimul la 05.03.2009 și 10.03.2009 în convorbirile cu denunțatorul V. Stanco îi aparține inculpatului și ultimului;

- instanța de apel a emis la 04.03.2011 o încheiere privind aducerea silită a inculpatului pentru 21.03.2011 ora 09.00 min., care era contrară prevederilor art. 321 alin.(5) Cod de procedură penală;

- instanța de apel a pronunțat în lipsa inculpatului și apărătorului său, încheierea din 23.02.2011, prin care a fost respinsă cererea primului de recuzare repetată a completului de judecată, fiindu-i aplicată o amendă judiciară în sumă de 500 lei;

- instanța de apel n-a judecat apelul în fond conform cerințelor art. 413 Cod de procedură penală cu examinarea probelor prezentate de inculpat și, contrar cerințelor art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală, a respins apelul declarat.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 21 februarie 2012, recursul declarat a fost admis, fiind casată decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

Prin aceeași decizie a fost casată încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 februarie 2011 cu privire la sancționarea inculpatului cu amendă în mărime de 25 unități convenționale.

8. În motivarea soluției adoptate instanța de recurs ordinar a indicat că, instanța de apel, contrar cerințelor art. 413 alin. (3) Cod de procedură penală, n-a pus în discuție părților și, respectiv n-a verificat dacă sunt probe suplimentare și dacă este necesar de a cerceta suplimentar probele administrate în prima instanță.

Astfel, din actele cauzei, rezulta că inculpatul a mai declarat un supliment la cererea de apel pe 26 file și a formulat mai multe cereri și demersuri cu privire la cercetarea suplimentară a probelor verificate în ședința de judecată a primei instanțe

și, totodată a solicitat și administrarea probelor noi, - care în viziunea lui, ar demonstra că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În acest context, inculpatul, susținând poziția sa de apărare, a solicitat audierea denunțatorului Stanco V., martorilor Lupu V., Vlas Iu., Vieru V. și Sandu A. - ofițerii CCCEC (vol.2, f.d. 208-209, 212 verso, 217, 219). La fel a solicitat, în sensul art. 95 Cod de procedură penală, excluderea din calitate de probă a denunțului lui Stanco V. din 27.02.2009, care a servit temei pentru pornirea urmăririi penale.

Însă, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (vol.2, f.d. 304-307), cererile și demersurile formulate de inculpat n-au fost examinate, nu s-au dat citirii probele scrise și, nici inculpatul n-a fost audiat.

Astfel s-a constatat că în procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel, era fixat în mod cronologic că, procesul penal s-a desfășurat, doar cu respectarea cerințelor alin. (1), (2), (4), (5) art. 413 Cod de procedură penală. Deci, instanța de apel a omis o fază de judecare a apelului prevăzută de alin. (3) art. 413 Cod de procedură penală.

La fel, inculpatul a mai depus personal o cerere de interogare în calitate de martor a lui Gonciaruc Tamara (vol. 2, f.d. 263), însă instanța de apel a respins demersul pe motiv că, cererea formulată personal de un martor pentru a fi audiat în calitate de martor nu poate fi acceptată (vol.2, f.d. 305 verso).

Prin urmare, circumstanțele enunțate supra, au ridicat suspiciuni serioase în privința respectării principiului egalității armelor și a dreptului la un proces echitabil în sensul art. 6 CEDO.

S-a mai indicat că instanța de apel, n-a audiat inculpatul în raport cu faptele incriminate, dar s-a limitat cu luarea de cuvânt. În acest sens s-a făcut referire la jurisprudența CtEDO, care în cauza Mihaiu c. României, hotărârea din 4 noiembrie 2008, Curtea Europeană, a statuat că, "... totuși, în cazul în care instanța de control reanalizează o cauză în fapt și în drept și studiază în ansamblu problema vinovăției sau nevinovăției, procedura nu are un caracter echitabil în lipsa aprecierii directe a declarației persoanei acuzate care susține că nu a comis acte calificate ca infracțiuni (*a se vedea Ekbatani c. Suediei*)".

La fel, instanța de recurs a considerat că la judecarea cauzei în apel a fost încălcat dreptul la apărare a inculpatului, care, după cum a constatat instanța în partea introductivă a deciziei, este invalid de gr. I și participant la război.

În acest aspect, au fost considerate relevante prevederile art. 69 alin. (2) Cod de procedură penală, odată ce din actele cauzei rezulta că potrivit încheierii Judecătoriei mun. Bălți din 27 ianuarie 2010 (vol.1, f.d.202), inculpatul a fost internat în Spitalul Clinic de Psihiatrie mun. Chișinău pe termen de 30 zile pentru efectuarea expertizei psihiatrico-psihologice legale staționare.

Potrivit raportului de expertiză psihiatrică-psihologică legală staționară din 02 aprilie 2010, s-a constatat că pe parcursul anchetei inculpatul a suportat o maladie somatică gravă în cadrul căreia a manifestat dereglări psihice tranzitorii.

Respectând prevederile art. 69 Cod de procedură penală, procurorul a respins cererea lui Ion Gonciaruc privind refuzul de la avocat, asigurându-i din oficiu asistență juridică garantată de stat, astfel, ancheta penală a fost finalizată cu participarea avocatului Gaina Rodica (vol.1, f.d.230-233).

Însă, din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (vol. 2, f.d. 259), rezulta că în ședința de judecată din 02 februarie 2011, inculpatul a declarat că refuză de apărătorul E. Sofronii, deoarece dorește singur să-și apere interesele sale, iar instanța de apel, a admis această cerere fără a o motiva, cu toate că potrivit art. 71 Cod de procedură penală, admiterea sau neadmiterea renunțării la apărător se decide de către procuror sau de instanță **prin hotărâre motivată**. Procurorul sau instanța este în drept să nu accepte renunțarea bănuितului, învinuitului, inculpatului la apărător în cazurile prevăzute în art. 69 alin. (1) pct. 2)-12) Cod de procedură penală, precum și în alte cazuri în care interesele justiției o cer.

Situație similară s-a constatat și în ședința de judecată în prima instanță, la care a participat o singură dată avocatul Gaina Rodica, participarea căreia a fost considerată de procuror obligatorie la faza urmăririi penale, iar instanța n-a adoptat, în sensul expres prevăzut de lege, o hotărâre motivată privitor la admiterea renunțului de la apărător, limitându-se la fraza „... *pe loc dispune: admite demersul declarat de inculpat*” (vol.2., f.d.15).

Mai mult, la etapa dezbaterilor judiciare în prima instanță, inculpatului, contrar prevederilor art. 377 alin. (2) Cod de procedură penală, nu i s-a oferit cuvânt în apărarea intereselor sale, în situația când apărătorul n-a participat în cauza dată, dar i s-a oferit numai ultimul cuvânt (vol.2, f.d.106-107).

La fel, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (vol.2, f.d.305), în ședința de judecată din 21 martie 2011, când s-a examinat apelul declarat de inculpat, n-a fost prezent nici un avocat, iar inculpatul a ridicat problema participării apărătorului, însă instanța a adoptat o soluție contrară cerințelor art. 69, 71 Cod de procedură penală, - „...*legea de procedură penală exclude participarea persoanei învinuite în două calități – inculpat și apărător*”. În atare circumstanțe, instanța de apel trebuia să procedeze în conformitate cu prevederile art. 69 Cod de procedură penală, la fel ca și procurorul la faza urmăririi penale, asigurându-i inculpatului din oficiu asistență juridică garantată de stat.

Instanța de recurs a relevat și faptul că examinarea chestiunii de imparțialitate a completului de judecată invocată de inculpat este o circumstanță esențială în sensul art. 6 din Convenția Europeană, astfel, ***singurul fapt că cererea de recuzare a judecătorilor a fost examinată în lipsa inculpatului și apărătorului, contrar cerințelor art. art. 35, 321 și 314 Cod de procedură penală, fiind auzite doar argumentele procurorului, constituia o încălcare fundamentală a dreptului inculpatului la un proces echitabil.***

Altfel spus, dreptul inculpatului de a participa la examinarea cauzei penale în ședințele de judecată, nu are excepții în sensul de a-i limita participarea acestuia la exercitarea unor acțiuni procesuale, adică a-i îngreuna accesul la justiție, în speță participarea acestuia la examinarea cererii de recuzare a judecătorilor.

Luând în considerație încălcările legii procesual penale în sensul că, instanța de apel a judecat și a pronunțat în lipsa inculpatului Ion Gonțearuc și a apărătorului, încheierea din 23.02.2011, prin care a fost respinsă cererea lui Ion Gonțearuc de recuzare repetată a completului de judecată, fiindu-i aplicată o amendă judiciară în sumă de 500 lei, - încheierea a fost recunoscută ilegală.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2015, care a fost pronunțată integral la 03 iunie 2015, a fost admis din alte motive apelul declarat, fiind casată inclusiv din oficiu sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

10. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a dat o apreciere critică declarațiilor inculpatului calificându-le drept o metodă de apărare aleasă în scop de a se eschiva de la răspunderea penală pentru fapta comisă, datorită faptului că această versiune nu corobora cu celelalte probe administrate și cercetate de prima instanță și verificate în instanța de apel, cât și cele acumulate suplimentar în instanța de apel.

Concluzia instanței s-a bazat pe faptul că, versiunea apărării a fost infirmată de cumulul de probe acumulate și anume, depozițiile martorului Stanco V. care au fost apreciate ca fiind veridice și care coroborau cu restul probelor, care cu lux de amănunte a descris circumstanțele în care a avut loc comiterea faptei.

Declarațiile martorului indicat s-au confirmat și prin denunțul lui din 27.02.2009, după care i-a fost propus să transmită banii sub control, fiind pornită urmărirea penală la 28.02.2009 în temeiul unei bănuieli rezonabile că a fost comisă o infracțiune prevăzută de art. 326 alin. (2) lit. a) Cod penal.

Totodată, declarațiile martorului Tărîță Ion, interogat în instanța de apel, au fost considerate irelevante.

Instanța de apel nu a reținut argumentul invocat de inculpat referitor la faptul, că ordonanța de pornire a urmării penale în cauza penală respectivă era ilegală, însă el nu a contestat-o deoarece nu i-a fost adusă la cunoștință. Astfel, dat fiind că, organul competent a fost sesizat conform art. 262 alin. (1) Cod procedură penală despre comiterea unei infracțiuni, de către OUP, în conformitate cu art. 274 alin. (1) Cod de procedură penală a fost emisă ordonanța de pornire a urmării penale din 28.02.2009 care a fost apreciată ca fiind legală, motivată și care conținea mențiunile necesare.

A fost apreciată critic și afirmația invocată de apelant, precum că lipsesc probe care ar confirma faptul că bancnotele de euro sunt mijloace bănești.

În acest aspect s-a indicat, că potrivit procesului-verbal din 05.03.2009 cele 10 bancnote de euro au fost marcate în scopul documentării faptului extorcării, examinate, recunoscute și anexate la dosar în calitate de mijloace de probă.

Expertiza judiciară fizico-chimică nr. 663, 667 din 17.03.2009 a constatat în cadrul cercetării, că pe bancnotele ridicate și prezentate spre examinare este inscripția specială cu conținutul „MITA CCCEC”; pe bancnotele prezentate spre examinare, pe fragmentele de vată cu care au fost prelucrate mâinile lui Gonciaruc Ion sunt depuneri de substanță specială, precum și că substanța specială cu care au fost prelucrate bancnotele este identică cu substanța specială de pe fragmentele de vată cu care au fost prelucrate mâinile lui Gonciaruc Ion.

La demersul inculpatului, în instanța de apel a fost dispusă efectuarea unei expertize judiciare pentru a stabili dacă bancnotele în cauză au fost sau nu confecționate la o întreprindere specializată în fabricarea banilor și hârtiilor de valoare. Prin concluziile raportului de expertiză nr. 1924 din 19.11.2014 s-a concluzionat că bancnotele prezentate spre expertizare (cu indicarea nominalului,

seriei și numărului, acestea fiind bancnotele ridicate de la Goncearuc Ion în cadrul percheziției corporale din 10.03.2009, conform nominalului, seriei și numărului), au fost confecționate la întreprindere specializată în confecționarea banilor și hîrtilor de valoare.

Instanța de apel a respins și argumentul inculpatului precum că bancnotele menționate nu pot fi recunoscute ca cele marcate de către OUP și transmise sub control lui Goncearuc Ion și care ulterior au fost ridicate de la el, deoarece atît în procesul-verbal de marcarea banilor din 10.03.2009 (f.d. 40 vol. 1), cît și în procesul-verbal de percheziție corporală din 10.03.2009 prin care de la Goncearuc Ion au fost ridicate mijloace bănești în sumă de 1000 euro, nu este indicat anul de emisie al bancnotelor, acesta fiind indicat doar de către experți în raportul cu nr. 1924 din 19.11.2014. Dat fiind faptul că coincid toate celelalte semne, instanța de apel a apreciat că neindicarea anului de emisie al bancnotelor era o omisiune a OUP, motiv pentru care a respins cererea inculpatului de a exclude probele menționate din probatoriul pe cauză.

Ca fiind lipsită de temeii instanța de apel a apreciat și afirmația invocată de apelant referitor la faptul că specialistul DGT CCCEC Lupu V. nu are cunoștințe speciale pentru aplicarea mijloacelor speciale. Această concluzie s-a fundamentat pe faptul că asigurarea tehnică a interceptării și înregistrării comunicărilor în cauza penală respectivă a fost efectuată de către specialistul DGT Nord a CCCEC Lupu Veaceslav, care a fost avertizat de răspunderea penală conform art. 178, 315 Cod procedură penală, totodată specialistului i-au fost explicate prevederile art. 87 Cod procedură penală.

Totodată, instanța de apel a apreciat netemeinicia argumentului invocat în apel referitor la faptul că inculpatului i-au fost încălcate drepturile prevăzute de art. 66 Cod procedură penală, în special dreptul la apărare. Aceasta din motiv că la reținerea lui Goncearuc Ion, acestuia i s-a acordat apărătorul Maxim L., fapt ce se confirmă prin mandatul din 10.03.2009 (f.d. 106 vol. 1), în prezența apărătorului i s-au adus la cunoștință drepturile și obligațiunile lui, a fost audiat în calitate de bănuț, i s-a comunicat despre dispunerea expertizei fizico-chimice și rezultatele expertizei; precum și ordonanța de punere sub învinuire din 12.03.2009 i s-a adus la cunoștință la 17.03.2009 în prezența apărătorului Revenco E., iar careva obiecții în acest aspect nu au parvenit de la inculpat atît în cadrul urmăririi penale, cît și în instanța de fond, unde dînsul a refuzat de serviciile apărătorului și s-a apărat de sine stătător.

S-a mai indicat că concluzia invocată de inculpat în apel, referitor la lipsa probelor ce ar confirma vinovăția lui în comiterea infracțiunii incriminate, este o părere subiectivă a autorului apelului și rămîne a fi o părere declarativă, dat fiind că probele administrate de către instanța de fond confirmau comiterea faptei incriminate inculpatului.

Astfel, s-a indicat că instanța de judecată just a apreciat că pe cauza dată sunt suficiente probe directe, utile și veridice, care în ansamblu coroborau între ele și care confirmau pe deplin vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a indicat că instanța de fond corect a exclus din învinuirea înaintată inculpatului semnul calificativ de extorcarea banilor, deoarece

această noțiune presupune că pretinderea acestora de către făptuitor trebuie să fie însoțită de amenințarea săvârșirii acțiunilor care vor putea cauza prejudicii intereselor persoanei sau crearea intenționată a unor condiții care îl impun să transmită banii preinși în scopul prevenirii consecințelor nefaste pentru interesele sale. Mai mult decât atât, acest semn calificativ a fost exclus din dispoziția art. 326 alin. (1) Cod penal, prin legea nr. 78 din 03.12.2011 care, potrivit art. 10 Cod penal, urmează a fi aplicată cu efect retroactiv fiind una mai favorabilă pentru inculpat.

Astfel, în opinia instanței de apel, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și încadrarea juridică a faptei, fiind constatată existența temeiurilor de încetare a procesului penal din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

11. Hotărârile instanțelor de fond și apel sunt atacate cu recurs ordinar de către avocat în numele inculpatului, care a fost depus la 08 iunie 2015 și care, întemeindu-se pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a inculpatului din motiv că nu există faptul infracțiunii.

În motivarea cerințelor sale avocatul invocă următoarele:

a) instanța de apel nu s-a expus motivat asupra argumentelor inculpatului și nu a respectat principiile generale ce reglementează desfășurarea procesului penal la capitolul administrării și prezentării probelor de către părți;

b) hotărârile instanțelor de fond și apel sunt bazate pe aprecierea eronată a tuturor probelor anexate la dosar, cauza fiind examinată unilateral;

c) la baza hotărârilor de condamnare au fost puse declarațiile martorului Stanco V., care împreună cu colaboratorii organelor de drept au organizat transmiterea banilor inculpatului, circumstanțe care urmează a fi apreciate critic deoarece persoanele în cauză sunt interesate;

d) înregistrările audio ale convorbirilor inculpatului și ale lui Stanco V. nu pot fi considerate drept mijloc de probă din motiv că potrivit concluziilor raportului de constatare tehnico-științifică nr. 2207 din 25.11.2013, acestea au fost transcrise (copiate) de pe un alt purtător;

e) înaintarea acuzații inculpatului a fost efectuată în lipsa apărătorului, fiind încălcate prevederile art. 66 Cod de procedură penală. Prin urmare, potrivit art. 279 alin. (1) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală efectuează acțiunile de urmărire penală în strictă conformitate cu prevederile prezentului cod și numai după pornirea urmăririi penale. Cele relatate, consideră recurentul, indică la bănuiala că măsurile speciale de investigații efectuate de colaboratorii organelor de drept erau ilegale și au constituit o provocare cu scopul de a înscena transmiterea inculpatului a sumei de 1000 euro.

11.1. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar și de către inculpat, care a fost depus la 23 iunie 2015 și care solicită casarea totală a acesteia cu dispunerea achitării lui.

a) În motivarea cerințelor formulate inculpatul indică asupra faptului că era necesară anularea unui șir de probe administrate în cauză și anume:

- *înregistrările audio ale convorbirilor între inculpat și martorul Stanco V., precum și procesul-verbal de examinare al acestora*, din motiv că potrivit concluziilor

raportului de constatare tehnico-științifică din 25.11.2013, înregistrările audio în cauză au fost transcrise (copiate) de pe un alt purtător de informație, nu a fost posibil de stabilit apartenența vocilor și prevederile art. 132⁹ Cod de procedură penală, interzic stenografierea comunicărilor dintre avocat și client;

- *procesele-verbale de percheziție corporală a inculpatului și de marcarea a banilor din 10.03.2009, și raportul de expertiză nr. 663 și 667 din 17.03.2009* deoarece în acestea n-a fost indicat anul producerii bancnotelor;

- *denunțul din 27.02.2009 și ordonanța de pornire a urmăririi penale*, deoarece denunțul contravine prevederilor art. 14 Cod penal, iar odată ce cauza penală a fost pornită în baza unui denunț contrar legii urmează a fi recunoscută ilegală și ordonanța de pornire a urmăririi penale.

b) Se mai indică și asupra următoarelor circumstanțe:

- nu au fost examinate mai multe cereri înaintate de apărare după cum urmează: cererea privind declararea nulității procesului-verbal de percheziție corporală din 10.03.2009; cererea privind citirea și audierea convorbirilor între inculpat și Stanco V.; cererea privind dispunerea efectuării unei expertize tehnice repetate, deoarece în actul de dispunere a efectuării expertizei anterioare nu era indicat anul emisiei bancnotelor; cererea de examinare a răspunsului Institutului de chimie a Academiei de Științe a RM; cererea de citare a martorilor Cozlan Carp și Vasilachi Nicolae, care puteau confirma că OUP CP Bălți sistematic extorca bani de la Cozlan Carp pentru încetarea urmăririi penale împotriva fiului Cozlan Alexandru pentru comiterea tâlhăriei; cererea privind faptul că plicul unde s-au păstrat bancnotele ridicate a fost desfăcut de mai multe ori, fapt ce indică că bancnotele ridicate de la inculpat și cele relatate în concluziile raportului de expertiză nr. 1924 din 19.11.2014 sunt diferite;

c) nu au fost citați și audiați martorii Goncearuc Tamara, Vlas Iurie, Cebotari Gheorghe, V. Vieru, A. Sandu și V. Lupu;

d) nu s-a luat în considerație asupra contradicțiilor apărute în declarațiile martorului Stanco V. care la faza urmăririi penale a declarat că inculpatul a extorcat bani de la el, însă în faza judecătii a indicat că inculpatul nu a extorcat bani de la el;

e) a solicitat citarea în ședința instanței de apel a reprezentantului DGT CCCEC Nord sau personal Sandu A. și prezentarea bancnotelor ridicate de la el;

f) nu i-a fost adusă la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire decât peste mai mult de un an de zile și nu a fost asistat de un apărător la faza de urmărire penală și în instanțele de fond și apel.

11.2. Pe cauză este depusă referință de către procuror, care se pronunță pentru inadmisibilitatea recursurilor declarate din motiv că recurenții solicită reaprecierea probelor, temei care nu se regăsește în prevederile art. 427 Cod de procedură penală.

12. Verificând materialele cauzei în raport cu argumentele recursurilor, Colegiul penal ajunge la concluzia că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Drept temei pentru recurs inculpatul și avocatul său au invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, fără ca avocatul să indice vreun temei concret din norma dată, iar inculpatul a indicat temeiul – instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței.

Temeiul invocat de către partea apărării însă, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursurilor declarate.

Astfel, Colegiul penal concluzionează că din argumentele invocate în pct. 11 lit. a), b) și c) din prezenta decizie se evidențiază că avocatul critică, în principal, modalitatea de apreciere a probelor și a concluziilor de vinovăție a inculpatului. În acest sens se reține, că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, astfel, criticile formulate de recurent nu puteau fi considerate ca motive sub aspectul casării hotărârii instanței de apel, ca fiind ilegală.

Reaprecierea probelor, în modul propus de către autorul recursului, nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală, iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza sentinței de condamnare, apoi verificate de instanța de apel, prin continuarea judecării cauzei în fond, instanță, care la fel a conchis că probatoriul administrat cu participarea părților confirmă vinovăția inculpatului în fapta incriminată, nu putea servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Totodată, instanța de apel a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, expunându-se asupra tuturor argumentelor invocate în apel, examinând probele administrate din punct de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv și just a tras concluzia despre vinovăția inculpatului în fapta incriminată.

Colegiul penal, respinge și criticile formulate în pct. pct. 11 d) și 11.1 a), deoarece în acest sens instanța de apel corect a menționat că din conținutul raportului de expertiză din 25.11.2013 rezulta că înregistrările contestate erau originale.

Sunt considerate lipsite de temei și argumentele din pct. 11 e) și 11.1 f), odată ce instanța de apel corect a indicat că ordonanța de punere sub învinuire din 12.03.2009 i s-a adus la cunoștință inculpatului la 17.03.2009 în prezența apărătorului Revenco E., iar careva obiecții în acest sens nu au parvenit de la inculpat atît în cadrul urmăririi penale, cît și în instanța de fond, unde dînsul a refuzat de serviciile apărătorului și s-a apărât de sine stătător.

Ca neîntemeiate sunt apreciate și celelalte argumente din pct. 11.1 a) din prezenta decizie, Colegiul penal reținînd temeinicia concluziilor instanței de apel care a statuat că neindicarea în actele procesuale criticate a anului emisiei bancnotelor ridicate de la inculpat era o omisiune a organului de urmărire penală, care însă nu ducea la nulitatea acestor acte procesuale, deoarece toate celelalte semne ale bancnotelor coincid între ele, fiind în acest fel posibilă aprecierea faptului că bancnotele marcate sunt aceleași bancnote care au fost ridicate de la inculpat.

Cît privește argumentul cu privire la necesitatea declarării nulității denunțului din 27.02.2009 și ordonanței de pornire a urmăririi penale, Colegiul penal îl consideră la fel lipsit de temei, în acest sens preluînd argumentele instanței de apel, care a menționat că organul competent a fost sesizat conform art. 262 alin. (1) Cod de procedură penală, despre comiterea infracțiunii, iar de către OUP, în conformitate cu

prevederile art. 274 alin. (1) Cod de procedură penală, a fost emisă ordonanța de pornire a urmăririi penale din 28.02.2009, care este legală, motivată și conține mențiunile necesare.

Colegiul penal consideră neîntemeiată și referirea inculpatului la faptul omisiunii instanței de apel de a se expune asupra unui șir de cereri înaintate de către inculpat, odată ce se constată că asupra acestora instanța de apel s-a expus în conținutul părții descriptive a deciziei.

Cu referire la argumentele expuse în pct. 11.1 c), d) și e) din prezenta decizie, Colegiul penal apreciază că instanța de apel întemeiat a respins cererile de audiere a unui șir de martori solicitați de inculpat, odată ce ultimul nu a putut motiva relevanța, conclundența și utilitatea acestor probe. Iar în partea ce ține de pretinsa omitere de a se lua în considerație declarațiile martorului Stanco V. cu referire la aspectul de extorcare a banilor de către inculpat, Colegiul penal apreciază netemeinicia argumentului în cauză, deoarece ultimului nici nu i-a fost incriminat semnul de extorcare.

Astfel, reieșind din cele expuse, Colegiul penal consideră că instanța de apel a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al relevanței, conclundenței, utilității și veridicității lor respectând prevederile art. 101 Cod de procedură penală și corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului în fapta incriminată, ceea ce denotă faptul că decizia instanței de apel nu este afectată de erori de drept prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, motiv pentru care recursurile înaintate se vor declara inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate.

13. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Aurelia Mîrzîncu în interesele inculpatului Ion Gonciaruc și de inculpat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui **Gonciaruc Ion Nicolae**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 03 decembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru